

Gegwen Getaways

Turvallisuusasiakirja v.1.1

Erkki O. Mäkelä 6.1.2012

Sisältö:

- 1 Yrityksen toiminnan kuvaus
 - 2 Turvallisuudesta vastaavat henkilöt
 - 3 Yhteistyökumppanit
 - 4 Asiakkaat
 - 5 Turvallisuus retkien aikana
 - 6 Välineet ja niiden huolto
 - 7 Ohjeita ohjelmapalveluun osallistuvalla asiakkaalla
 - 8 Toimintaohjeet tulenkäsittelyyn
 - 9 Toimintaohjeet onnettomuus- ja hätätilanteita varten
 - 10 Onnettomuuskirjanpito ja -tiedottaminen
- Liite 1: Esimerkki tuotekohtaisesta turvallisuus- ja pelastussuunnitelmasta sekä riskien kartoituksesta

1 Yrityksen toiminnan kuvaus

Yritys suunnittelee ja toteuttaa erilaisia ohjelmapalvelu- ja luontomatkailutuotteita erilaisille asiakasryhmille kaikkina vuodenaikoina. Yrityksen ominta erikoisalaa ovat koiravaljakkoretket ja -koulutukset.

Perustavana ajatuksena on elämyksellisen, turvallisen ja laadukkaan seikkailun, sekä asiantuntevan koulutuksen tarjoaminen asiakkaille.

Yrityksellä on kiinteä toimipaikka Vesilahdessa (Saarikunnantie 215, 37500 Lempäälä), mutta useimmiten toimintaympäristönä on tuotteeseen ja tilanteeseen sopiva luontokohde missä tahansa Suomessa.

2 Turvallisuudesta vastaavat henkilöt

Yrityksen kokonaisturvallisuudesta vastaa 1.12.2008 alkaen Erkki Mäkelä, puh. 045 1224044, sähköposti erkki@gegwen.com vastuualueinaan mm.

- yleinen turvallisuuden valvonta, -suunnittelu ja -ohjaus
- yhteistyökumppaneiden ja henkilökunnan koulutus
- alkusammutus- ja ensiapuvälineistä vastaaminen
- onnettomuuksien ja ”läheltä piti” -tilanteiden raportointi ja seuranta
- pelastusteiden kulkukelpoisuuden valvonta.

Koulutus ja ammattitaito:

- erä- ja luonto-opas
- EA2 (ensiapu 2)
- hygieniapassi
- köysitoimintaohjaaja
- melontaohjaaja
- rekikoiraurheilua ja valjakkoretkeilyä vuodesta 1989
- kielitaito: suomi (äidinkieli), englanti (sujuva), ruotsi (hyvä), venäjä (auttava), ranska (auttava).

3 Yhteistyökumppanit

Yritys toteuttaa osan palveluistaan yhdessä toisten alan yrittäjien ja/tai tilapäishenkilökunnan kanssa.

Alihankkijat ovat alansa erikoistaidot hallitsevia. He ovat tutustuneet tähän turvallisuusasiakirjaan ennen yhteisen toiminnan aloittamista. Yrittäjänä toimivien yhteistyökumppaneiden omat turvallisuusasiakirjat käydään läpi ennen toiminnan aloittamista.

Samoin tutustutetaan tilapäinen henkilökunta tähän turvallisuusasiakirjaan sekä tuotekohtaisiin turvallisuussuunnitelmiin koulutuksen yhteydessä.

4 Asiakkaat

Osallistujamäärä tuotteen luonteen huomioiden on 1–40 henkilöä yhtä opasta kohden. Asiakkaille on tiedotettu toiminnan turvallisuudesta ja mahdollisista vaatimuksista tilausvahvistuksen yhteydessä. Vaatimuksia voivat olla esimerkiksi aikaisempi kokemus, ikä, liikunnalliset ja varusteisiin liittyvät vaatimukset.

Toiminnassa tarvittavien, yrityksen järjestämien turvavälineiden käyttö sekä turvallinen tapa toimia opastetaan asiakkaalle ennen aloittamista. Kaikki asiakkaalle tarjottu toiminta perustuu vapaaehtoiseen osallistumiseen.

Vaaralliseksi määriteltyihin urheilulajeihin, kuten ajo omalla koiravaljakolla tai melonta, asiakas ei voi osallistua päihteiden vaikutuksen alaisena.

Koiravaljakkoa pääsee itse ohjaamaan vain täysi-ikäinen terveydentilaltaan normaali henkilö. Vanhempiansa luvalla fyysisesti riittävän kypsä alaikäinen henkilö voi hetkeksi päästä kokeilemaan oman valjakon ajamista.

Terveydentila (sairaudet, allergiat) kartoitetaan etukäteen (esim. terveystietolomakkeen avulla) ja tietoja käytetään ohjelman suoritukseen valmistautumisessa.

Turvallisuusasioista tiedotetaan etukäteen toimitetussa infokirjeessä tai viimeistään ohjelman alkaessa.

5 Turvallisuus retkien aikana

Vaikka turvallisuusasioista oltaisiinkin tiedotettu jo etukäteen, ne kerrataan aina ennen ohjelman aloittamista. Käydään läpi maasto kartan avulla sekä selvitetään ensiapuvälineiden sijainti. Talvella on erityisen tärkeä varmistaa, että asiakkaat ovat riittävän lämpimästi pukeutuneita. Osallistujille myös kerrotaan, miten hätätilanteessa toimitaan ja mistä voi soittaa apua.

Koiravaljakkoretken alussa osallistujat saavat ajo-opetuksen. Jos osallistuja täyttää vaaditut kriteerit, hänellä on mahdollisuus kokeilla itse valjakon ajamista. Asia sovitaan yhdessä ennen ohjelman aloittamista.

Eksymisen ja hätätilanteiden varalta reittikartan ja ensiapuvälineiden olemassaolo ja säilytys retken aikana tulee olla myös osanottajien tiedossa, jotta yhden oppaan retkillä ei tule yllätystä, jos oppaalle sattuu jotain, ja avun hälyttäminen jää asiakkaiden hoidettavaksi.

Luonnon olosuhteiden muuttuessa yllättäen on oppaalla oikeus muuttaa toimintaa, toimintapaikkaa tai reittiä. Oppaalla on oikeus keskeyttää kokonaan toiminta, joka muuttuu oppaan mielestä asiakkaille vaaralliseksi olosuhteiden tai aikataulujen muuttuessa (esimerkiksi lumimyrsky tai pimeys).

Asiakas, joka ei noudata turvallisuusohjeita ja etukäteisinformaationa saatua toimintaohjetta, voidaan ohjata toisiin aktiviteetteihin tai poistaa kokonaan sen hetkisestä toimintaympäristöstä.

Pakkasrajat koiravaljakkoretkille:

Koirien ja oppaiden puolesta pakkasrajaa ei ole. Ei myöskään muita ehdottomia pakkasrajoja, sillä osa asiakkaista on kokeneita talviulkoilijoita. Noudatamme kuitenkin seuraavia periaatteita.

-10°C: Jokainen asiakas otetaan ennen retken aloittamista sisälle, ja varmistetaan sopiva pukeutuminen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää jalkineisiin ja sukkiin, käsineisiin, sekä välikerroksen riittävyteen (villapaidat yms). Asiakkaita tulee muistuttaa, että lumikentillä on aina kylmempi kuin etukäteen voi olettaa.

-20°C: Suositellaan retken lyhentämistä oleellisesti ja tarkkaillaan asiakkaiden tilaa koko ajan. Yleensä asiakkaat ehdottavat kylmällä ilmalla retken lyhentämistä itsekin.

-25°C: Retki perutaan tai sitä lyhennetään oleellisesti. Poikkeuksena talvisissa olosuhteissa ulkoilemaan tottuneet henkilöt.

Kovan pakkasen lisäksi tulee huomioida myös yllättävät talviset lämpöaallot. Retki täytyy perua, jos suojasää ja vesisade liukastavat urat vaarallisen jäisiksi.

Retken peruminen kovan pakkasen tai muuten hankalan sään takia on asiakkaille aina maksutonta.

6 Välineet ja niiden huolto

Vastuhenkilö: Erkki Mäkelä.

Koiravaljakkopalveluissa käytetään ammattilaisten valmistamia rekiä. Rekinä käytetään toboggan-tyylisiä rekiä, jotka alhaisen painopisteensä ansiosta eivät ole herkkiä kaatumaan. Ennen kauden alkua reet puhdistetaan ja tarkistetaan niiden kunto. Erytystä huomiota kiinnitetään naruliitoksiin, jarrujen kumilenkkeihin ja pultteihin, sekä ohjaus- ja puskukaaren teippauksiin. Kauden jälkeen tarkistetaan reen puuosien kunto ja sivellään ne puunsuoja-aineella.

Rekien vetoliinat valmistetaan itse köydestä tai käytetään ammattilaisten valmistamia vaijeriliinoja. Niiden kuntoa tarkkaillaan koko ajan, ja kuluneet tai rikkoontuneet elementit vaihdetaan välittömästi uusiin.

Valjaat pestään aina syystreenien jälkeen ennen lumille siirtymistä. Samalla tarkastetaan myös niiden kunto. Sama toistetaan keväällä kauden jälkeen, kun koirat jäävät kesälomalle.

Retkillä on aina mukana korjausvälineet pikkuvahinkojen varalle, vetoliinojen varaosia ja varavaljaat.

Rekipatjat, porontaljat, vetoliinat ja valjaat kuivataan aina tarpeen vaatiessa.

Asiakkailla käytössä olleet vaatteet kuivataan huolellisesti käytön jälkeen ja varastoidaan hyvään järjestykseen kuiviin tiloihin. Kun asiakkaalle lainataan karvahattu tai pipo, puetaan alle silkinen balaclava. Asiakkailla käytössä olleet balaclavat pestään aina käytön jälkeen.

Muissa ohjelmapalveluissa käytetään yksinkertaisia välineitä kuten esimerkiksi lumikenkiä, ahkioita, kynttilälyhtyjä, sokkoliinoja ja matalakiipeilyköysiä. Välineet tarkastetaan ja huolletaan jokaisen käyttökerran jälkeen.

Vuokravälineet, esimerkiksi kanootit ja kelluntaliivit, tarkastetaan ennen toiminnan aloittamista. Mahdollisista vioista ilmoitetaan vuokraajalle.

7 Ohjeita ohjelmapalveluun osallistuvalla asiakkaalla

- Seikkailu- ja elämyspalvelun tarjoaja on vastuussa siitä, että palvelu on turvallinen.
- Muista, että kaikki toiminta on vapaaehtoista. Älä osallistu temppeun, johon et tunne pystyväsi. On järkevää osata kieltäytyä.
- Ilmoita etukäteen mahdollisista rajoitteista osallistumiselle sekä ruoka-aineallergioista.
- Käytä osoitettuja turvallisuus- ja suojavaikkeitä, ja toimi ohjeiden mukaan.
- Kysy, jos olet epävarma jostakin toimintaan liittyvästä asiasta.
- Älä osallistu päihteiden vaikutuksen alaisena.
- Pidä huolta kaverista, erityisesti lapsista ja nuorista.
- Voit kysyä toiminnan järjestäjältä vastuuvakuutuksista, ammattitaidosta ja hätätilanteisiin varautumisesta.
- Asiantunteva opas ei laske leikkiä turvallisuusasioista. Turvallisuusasioissa ei ole tulkinnanvaraa.

Turvallisuudesta on vastuussa palvelun järjestäjä. Epäillessäsi palvelun turvallisuutta voit ilmoittaa asiasta kunnan terveystarkastajalle tai Kuluttajavirastoon puh. (09) 77261. Ilmoituksen voi tehdä myös Kuluttajaviraston www-sivuilla sijaitsevilla lomakkeilla.

8 Toimintaohjeet tulenkäsittelyyn

Tulenkäsittely sisätiloissa:

Tarkista, että tulisija ja hormit ovat kunnossa, että tulisijan edusta on asianmukaisesti suojattu, ja että pellit ovat auki sytyttäessäsi tulen.

Häkä on hengenvaarallinen kaasu. Se estää hapen sitoutumisen vereen. Häkää syntyy kun palaminen tapahtuu liian vähäisessä hapessa. Älä sulje tulisijan peltejä liian aikaisin. Häkämyrkytyksen oireina ovat huimaus, pahoinvointi ja tajuttomuus.

Öljylamppua käytettäessä on jätettävä riittävästi tilaa, jotta ympärillä oleva materiaali ei syty. Älä vie öljylamppua kuumaan tilaan, koska öljy voi kaasuuntua ja leimahtaa palamaan.

Nestekaasu:

Nestekaasu on erittäin helposti syttyvä polttoaine. Sen kuljettamisessa on noudatettava erityistä varovaisuutta. Säiliö on aina pidettävä pystyssä, ja kuumuudelta suojattuna. Nestekaasupullon pintalämpötila ei saa nousta yli 40°C. Kaasupulloa vaihdettaessa tulee huolehti siitä, että korkki kiinnittyy tiiviisti. Kaasuvuodon sattuessa tyhjennä tila ja tuuleta. Vuotanut kaasu syttyy pienestäkin kipinästä, ja se on myös myrkyllistä hengitettynä.

Tulenteko maastossa:

Nuotion saa tehdä vain maanomistajan luvalla, jos ei ole hätätilanteesta johtuen pakottavaa tarvetta lämpimänä pysymiseen tai merkinantoihin. Metsäpalovaroituksen ollessa voimassa, tai jos metsäpalovaara on ilmeinen, avotulta ei saa sytyttää. Retkikeittimien tai muiden maasta eristettyjen laitteiden käyttö on varovaisuutta noudattaen luvallista toisen maalla ja ilmeisen metsäpalovaaran tai -varoituksen aikanakin.

Asiakkaita on syytä muistuttaa kipinävaarasta ja huolellisuudesta tulenkäsittelyssä, sekä liikkumisesta tulen läheisyydessä. Huomioitava helposti syttyvät materiaalit. Kiinnitettävä tupakoivien asiakkaiden huomio varovaisuuteen maasto-olosuhteissa ja majoitteissa.

Huomaa varovaisuus myös koristeulkotulien käytössä. Palamisen loppuvaiheen aikana ne saattavat leimahtaa korkeaan liekkiin steariinin kaasuuntuessa.

Tulenkäsittely teltassa:

Teltassa tulee käyttää valaistukseen ainoastaan paristokäyttöisiä valaisimia. Talvivaelluksilla teltassa voidaan käyttää ruuanlaittoon ja lämmitykseen bensiinikäyttöistä keitintä, mutta vain asianmukaisessa keitinlaatikossa. Sammutuspeite on tällöin välittömästi käyttöön otettavissa.

Tulenkäsittely lumimajoitteissa:

Lumimajoitteissa tulee huolehtia ilman vaihtuvuudesta tuuletusaukon avulla, muuten retkikeitinkin kuluttaa hapen nopeasti loppuun. Palavaa kynttilää voidaan käyttää ilman happipitoisuuden tarkkailemiseen: niin kauan kuin kynttilä palaa, happea on riittävästi.

9 Toimintaohjeet onnettomuus- ja hätätilanteita varten

Toimintajärjestys: pelasta, hälytä (**HÄTÄNUMERO 112, MYRKYTYSKESKUS 09 471977**), turvaa, tiedota!

Vastuuhenkilönä on aina toiminnasta vastaava opas. Hän ohjaa ja koordinoi tilannetta. Vastuuhenkilö päivystää matkapuhelimessa 24 h/vrk.

Jollei hätäpuhelu onnistu heikon verkon vuoksi, poista SIM-kortti ja yritä uudelleen. Näin pääset voimakkaimpaan verkkoon. Kuuluvuusalueen laitamilla tai ulkopuolella liikuttaessa tulisi tuntea lähin paikka, josta voi soittaa.

Asiakkaille annetaan etukäteen ohjaus toimintaohjeista yllättävien tilanteiden varalle. Ensiapu- ja alkusammutusvälineet ovat oppaan etukäteen ilmoittamassa paikassa.

Opas tai mahdollisesti joku toinen asiakas lähtee mukaan, mikäli loukkaantunut joudutaan toimittamaan sairaalahoitoon.

Loukkaantumistilanteessa on huolehdittava koko ryhmästä ja muista mahdollisista paikallaolijoista, ja tarpeen vaatiessa järjestettävä jälkihoitoa.

Lapsen loukkaantuessa vanhemmat pyritään saamaan paikalle viipymättä.

10 Onnettomuuskirjanpito ja -tiedottaminen

Tapaturmat ja ”läheltä piti” -tilanteet kirjataan. Kirjauksen perusteella tehdään mahdolliset toimintamuutokset välittömästi.

Onnettomuustilanteista tiedottaa ja antaa tietoja vain yrityksen vastuuhenkilö (Erkki Mäkelä). Tapauksesta ilmoitetaan tarvittaville tahoille (esimerkiksi tuoteturvallisuusviranomainen, kuluttajavirasto, poliisi, vakuutusyhtiö) ja vastuuhenkilö on yhteydessä asianosaisiin.

Liite 1: Esimerkki tuotekohtaisesta turvallisuus- ja pelastussuunnitelmasta sekä riskien kartoituksesta

Turvallisuussuunnitelma

Paikka: Kennel Gegwen, Saarikunnantie 215, 37500 Lempäälä (VESILAHTI).

Järjestäjä: Gegwen Getaways, Erkki O. Mäkelä, puh. 045-1224044 (EA2)

Yleistä: Rekikoira-ajelua Saarikunnan pelloilla ja ympäröivillä vesialueilla (Manterejärvi, Hulaus ja Heinälahti), ajettava matka 0,5–15 km. Asiakkaat istuvat reen kyydissä.

Aika: XXXX

Osanottajat: 1–40 henkilöä.

Pelastussuunnitelma

Hätätapauksissa **YLEINEN HÄTÄNUMERO 112** ja **MYRKYTYSKESKUS 09 471977**. GSM-verkon kattavuus alueella on erittäin hyvä.

Lähimmät terveyskeskukset:

Vesilahden terveysasema, Anttilantie 2, 37470 Vesilahti, päivystys 8:00–16:00, puh. 03-31232333.
Lempäälän terveysasema, Himminpolku 6, 37500 Lempäälä, päivystys 8:00/10.00–22.00, puh. 03-3743500.
Valkeakosken aluesairaala, Salonkatu 24, 37600 Valkeakoski, yö- ja viikonloppupäivystys, puh. 03-31167394.

Eläinlääkäri:

Vesilahden kunnaneläinlääkäri, puh. 0500-634935.
Toijalan Eläinlääkäriasema, puh. 03-5408500.

Lähimmät apteekit:

Lempäälän I Apteekki, Tampereentie 2, 37500 Lempäälä, puh. 03-3750955, avoinna ma-pe 8:30–20:00, la 8:30–15:00 ja su 11:00–15:00.
Viialan Apteekki, Torikatu 4, 37830 Viiala, puh. 03-5435076, avoinna ma-pe 9:00–18:00, la 9:00–14:00.

Riskien kartoitus ja hallintakeinot

Riski	Seuraus	Miten vaikutan
Kylmä ilma	Paleleminen, väsyminen, hypotermia, paleltumat	Oikeat varusteet, tilanteen seuranta ja puuttuminen, pakkasraja -25°C
Jäihin putoaminen	Kastuminen, hypotermia, hukkuminen	Reittivalinnat, oikeat varusteet, jäätilanteen tarkkailu
Auton alle jääminen	Loukkaantuminen, kuolema	Reittivalinnat, pakolliset tienylitykset tehdään paikoilla, joilla riittävä näkyvyys, tarpeen vaatiessa asiakkaita pyydetään nousemaan reestä ja kulkemaan jalan tien yli, hämärässä ja pimeällä heijastimet
Moottorikelkan alle jääminen	Loukkaantuminen, kuolema	Moottorikelkkojen väistäminen, hämärässä ja pimeällä heijastimet
Reen kaatuminen tai putoaminen reen kyydistä	Raajavammat, kallovammat, valjakon karkaaminen	Koirien koulutus, reittivalinnat, opastetaan asiakkaat istumaan reessä oikein
"Irtokoiria" hyökkää valjakon koirien kimppuun	Osallistuja ja/tai koirat joutuvat vaaratilanteeseen	Koirien koulutus, reittivalinnat, turvallisinta on aina väistää muita kulkijoita
Tuli ja kuuma vesi	Eriasteiset palovammat	Valvonta, opastus, selkeät paikat tavaroille
Ruoan pilaantuminen	Ruokamyrkytys	Tuoreet raaka-aineet ja oikea säilytys
Epäsopu ryhmässä	Riitatilanne, yksinäisyys	Ennakoiminen, asioiden selvittely
Päihitteet	Erilaisia loukkaantumis- osallistujalle ja koirille, riitatilanne, hypotermia, sairauskohtaus	Ennakkotiedotus, ryhmähengen vahvistaminen